

Crux iter ostendit, ducit et ad patriam.
 Pinget hanc frontem, ne te gladius iugulabit
 Hac cruce signatus civis erit superbum
 Bella fremunt, profer certis vexilla triumphi
 Visus hostis eis protinus effugiat
 Demonis ars et mille modis versutia terat
 Pinget crucem veluti fumus inanis abire
 Celica lux veluti iocunda serena micaret
 Mentem tranquilla pace frui tribuit
 Antonium talis augustinusque beavit
 Lux et quae plures desuper irradians

Ructus honore fuit ad aeternam tali quae ab arce
 Mentis in aeterna primitus inspiceret
 Vole modo promittit et carcere carnis oportet
 Corporis ascensu querere vera prius
 Sacra representat super omnia hostis sensus
 Signa vel obiecta mystica dona crucis
 Est foris est intus virtutum regula libro
 Christi pendens sanguine scripta suo
 Est modus hic ois diuini scriptus amoris
 Cartam non aliam quere necessariam
 Celles iam petere spolio pia mens ab amico
 Pascit ubi vel ubi meridie recubet
 Ecce cruce carnis neque sic vaga pro alienos
 Custodes pecorum, nec malus error agat
 Edos despiciat fedos, fictosque sodales
 Dic christo pastor tu mihi solus eris
 Finis legis amor christi de corde sereno
 Dum bene scia mens dum neque ficta fides
 Christi homo deus hinc ergo time sua seruans
 Iusta pio corde, fac ita saluus eris
 Finit editum per cancellarium in die beati luce
 Anno. M. cccc. xxviii. lugduni.

Carminum suorum honesta defensio decanata lugduni vii. xij.
 dies ante vite consummationem.

Vdit liuor edax ut mea carmina
 Desperit nitida veste carent aeternam
 Nec pulcris facies picta coloribus
 Vox est rauca sonans parum
 Ornatus varios si meretricula
 Nil virtutis habens nec solidum bonum
 Querit quod stupor est, sat sibi si placet
 Fallax alliciens procos
 Fucatos oculos hec libio gerit
 Comit cesariem lubrica conspici
 Assuescit placidis blanda per vagam
 Quos prostituit enecat
 Ast matrona grauis casta pudicaque
 Cui natiuus adest color et decus
 Ut proferat sagitta serua moribus
 Sponso quod placeat studet

Totam composuit cuncta modestia
 Lulium nec proprium nent famule simul
 Linum lanas ve non petit extra
 Sollers artificia manu
 Non nequam petulans subdola fractaque
 Vox sed suaue sonat cui rigidus tonus
 Quae ex oculis celica lux micat
 Sancta prole beatorum
 Frugi mensa sibi splendida sobria
 In qua psalterio rex dauid insonat
 Hymnos imparibus quos numeris ligat
 Petris carmen amicus
 Carmen tale cano sit per ethnica
 Bedax musa strepat his quibus est venus
 Aut mars deliciae vanaque numina
 Hostes solus amor iesus. Iesus

Anagogicum de verbo

et hymno glorie doctoris solatorum
 Magistri Johis de Berson Cancellarii parisiensis
 Lugduni editum.

Gloria in excelsis deo patri filio
 et spiritui sancto. Nihil ei potest aptius
 proferri volentibus nobis de verbo
 et hymno glorie fimonem mysticum
 vel anagogicum facere in nomine patris et filii et spiritus
 sancti. Et quia sapientia mittit acillas suas vocare
 ad arcem quam diuini dionysii vocat mystico-
 rum eloquorum super incognitum super splendens et sub-
 tilissimum vnicuique. Incipiamus velut ab infima
 sapientiae acilla quae est grammatica presupponentes ex
 ea quae secundum nomen interpretatur gloria est quasi clara
 scilicet cum laude vel honore noticia est aut honore
 exhibitio reuerentiae in signum virtutis. soli autem
 deo honore dicitur. Presupponamus insuper ab
 eadem acilla sapientiae vocatis ad arcem quae tres sunt
 gradus noticiae gloriose dei videlicet positius
 participium et suplatium. Et hoc aliter et aliter secundum
 duplicem statum quorum vnum est viatorum. Alii com-
 prehensorum, put infra patebit deducendo put
 insuper secundum hos gradus Positiuum Compati-
 uum Suplatiuum, clare patet verbum glorie. Pri-
 mo secundum mysterium regni dei. Deinde secundum my-
 sterium fidei. Rursus secundum gloriam dei eternam.
 Alterius denique multipliciter secundum tempus
 et locum et modum beneplaciti tui deus. laxan-
 do in verbo tuo rete verborum nostrorum.
Gloria patri cum filio et spiritu sancto tan-
 quam clara noticia, et lux lucet in tenebris et
 tenebrae eam non comprehendunt. Est autem
 triplex tenebra. Una culpe. Alia pene seu
 miserie. Tertia defectibilitas nature. Pri-
 ma in peccatoribus. Altera in viatoribus

referendo ad gradū suplatiūū simplē vt i patria vel fm qd vt in via. In q̄ de cōi lege impossibile est videre diuinū radū: nisi sacris symbolis circūuolutū. vel circūelātū v̄l circūtectū. sicut in exēplo sensibili Lumē celi videre nō p̄t ab oculo corpali: si nō sit admirtū coloribz vel color sp̄ibz.

Gloria p̄ri cū filioz sp̄scō. Scōm mysteriū tā fidei in via q̄ regni dei nō parū elucidat p̄ traditionē hāc scolasticā q̄uis efficere neq̄at vnionē defectiūā seu mysticam. Rō potissima est vitatio erroris et cōfusionis imo et irrisiōis ap̄d impios et aridos in lege dei. Signū h̄ est q̄ hoies deuotioni traditi et vnictes se vel vnire putātes cū deo pluries explicauerūt suas deuotiones veras aut fictas p̄ errores hereticos et infanos. Confessi alij magis sobrie cognitionē hanc iusticiā doceri nō posse p̄ scolasticā quo ad explicatōem doctrinalē Prohibuit idcirco eos a conatur vel studio impossibilitas estimata cognoscēdi. Nūc hō doctrinalis fm terminos clarissimos et v̄sitos palā facta est traditio sine x̄boz inuolucro. adeo q̄ nec ap̄d xp̄ianos idiotas. relinquit v̄lla cōtradictiōis seu repugnātie nebula. Itaq̄ si q̄rat a fidei xp̄iana. nunq̄d p̄t aliq̄s vel i via vel in p̄ria cognoscere vel amare deū in rāto et excellenti gradu sicut ip̄e cognoscit et amat seipsum? Rōne p̄tinē r̄ndebit q̄ nihil p̄t equari deo in cognitiōe vel amore. Si rursus inq̄rit p̄nt ne hoies tā viatores q̄ b̄t cognoscere deū et amare multis modis? Fidel̄ h̄mōi nō cunctabit affirmatiūū dare r̄sum de v̄troq̄ statu suo mō. **G**loria p̄ri cū filio: et sp̄scō. cognoscit h̄c in via q̄tuor mōis fm quos dicit **Dyonisi** ca. iij. de mystica theologia. theologia se q̄druplicē dedisse. **Unā** pp̄riā de diuis caracteribz. i. p̄sonis affirmatiue vt de incarnatiōe x̄bi et hāc nō h̄mō. **Alterā** de diuinis scripsit in oibz fm eēntiā diuinitatis. Et h̄c apud nos dicta est de diuis noīto. **Sub** hac theologia pp̄ria p̄tinet tertia ps de subitātijs sp̄uali bus sic de celesti hierarchia et ecclīastica. **Tertiā** theologia nōiat symbolicā q̄ caremus nisi qz in locis plūmis tangit multa de symbolis h̄c est similitudinibz translatis ad deū. **Quartā** nominat mysticā circa quā nūc insitum. Deniq̄ notat. c. eo. iij. et cōsequē in. iij. et. y. et i epl̄is ad gariū. et. c. xij. de diuis noībz p̄sideratōes aliq̄s huic

theologie mystice p̄petētes. **Unā** ē q̄ opt̄cam esse breuissimā imo nō fm breuē sermone. s̄ fmōis defectū sicut in silentio et caligine et ocio. et in hoc casu sup̄intellectu p̄ defectū nōlationis hoc ibi. **Ponit** p̄siderationē alterā q̄ p̄cedendū est in ablatiōibus seu negatōibz ab inferioribz ad sumā q̄uis fiat p̄cessus opposito mō p̄ theologia as alteras positue p̄cedendū. **Tām** redit in textu māifeste. qm̄ magis ē vita et tonitas q̄ aer et lapis et magis nō crapule et manie nō dici et intelligi. **Tertia** p̄sideratio est ad intelligēdum difficillima fm formā x̄boz. sed facillima si p̄missi gradū cōpationis notent. **Dicit** enī in fine. c. vltimo q̄ neq̄ est ei v̄niuersalē positio/ neq̄ ablatio. sed eoz q̄ post eā sūt positōes et ablatōes facientes ipsam neq̄ auferim? neq̄ ponim? **Vocat** p̄tere a cognitōis istā esse sup̄lucentē caliginē i obscurissimo q̄d est sup̄manifestissimū. **Cōsonat** h̄c s̄nta x̄bis philosophi dicētis q̄ māifestissima nase sunt occultissima nobis. **Si** v̄o fiat cōparatio ad nr̄am cognitionē t̄mō cōcordabis p̄ distinctiōes triplicis gradū cōpationis. **Deniq̄** si est h̄c p̄dictio. qz cū d̄z deus est sup̄ oē ens et nō ens. ly nō ens nō refertur ad purū ens. q̄d est d̄s. qz tūc eēt aperta cōtradictio. s̄ refert ad modū cognitiōis q̄ creata p̄t cognoscere ens q̄d cū q̄. quia nō nisi finito gradu p̄ quo sit v̄bū sequens. **G**loria p̄ri cū filio. et sp̄scō. fm mysteriū fidei in via. imo et regni dei in p̄ria cognoscit p̄ ablationē seu negatōis vel p̄uatiōnē. aut defectōem ab oī eo q̄d est ens vel nō ens ad gradū suplatiūū referendo. **Rō.** qz sicut d̄s sibi soli fm hunc gradū cognoscit eē ita sibi soli cōuenit fm hūc gradū p̄fecte cognoscere q̄d ē nō esse. **Quā** oppositor eadē est disciplina fm p̄m̄. p̄ p̄tereā nō p̄fecte cognoscit n̄ ens simplē nisi p̄cipiat p̄fecte q̄d est ens simplē. hoc aut sol⁹ deus ipse de seipso nouit. **Dicit** ḡ sua cognitio mystica esse sup̄ or̄ie ens et n̄ ens v̄h̄ et in prima epl̄a ad gariū si quis et. inq̄t videns deū intellexit q̄d vidit nō ipsum p̄tepl̄at⁹ est. s̄ quiddā eoz ab ipso existentiā et cognitor. **Ipse** aut sup̄ animū et essentiā supercollocat v̄l nō cognoscendo neq̄ videndo cognoscit et ipsa fm q̄d melius p̄fectissima ignorātia sciētia est eius sup̄ oīa cognita. h̄c ille. **Constat** itaq̄ qz ista māifestā includūt et nō intelligibiles

• Anagogicū. de. verbo •

cōtradictōem si nō sit adaptatio concors
scdm tres grad' spatiois q̄s ancilla thxologic
grammatica nob tradit dictis mōis.

• **B**ecunda partitio. •

Uerbū glie scdm mysteriū fidei sepi
apit' r' efficacit' p' dignā eucha
ristie p̄ceptōez spūalē q̄ p' hūanā
industriā. Itaq; dñs n̄r iesus xps c' spūs
reuelat mysteria. dixit inf' cetera h' euāge
lia non explicet postq; p̄misit. hic est calix
sanguis mei. mysteriū inq̄t fidei qd' p' vo
bis effudet. Expe hāc efficacit' fuerat. cre
do sepe b̄tissim' dionisi' q' p' nimia tormē
ta positus in carcere sacz istd' mysteriū ce
lebrazuit. cui visibil' assistit dñs n̄r iesus
xps cū mltidie āgeloz r' scipz tradidit sa
crām̄talr eidē be. Dionisio dicēs. Accipe
hoc cate me'. qd' mor' cōpleto tibi vna cuz
p̄re meo. mecu' ei est maxia merces tua. et
bis q' audierint salus in r̄gno meo. Subi
iunxit. r' p' q'buscūq; petieris impetrabis.
Obsecram' igit' te dionisi benignissime vt
nob impetres referatōz mystice thxologie
tue q̄ntū expedit salutē nrē. Si enī volū
tate hūana n̄ allata ē aliqñ p̄phetia dicēte
petro. q̄ntomun' h'c mystica thxologia seu
poti' thxosophia quā a sc̄o secretor' pau
lo didicisse putar'. D' dionisi coopante
spūsctō in x̄to glie. **U**erbū glorie qd' est
magnū pietatis sacm' / qd' māifestū est in
carne. viuificatū ē in spū r' assūptū ē i glā
quoridie p̄ntialr exhibet in sacro corpis r'
sanguis qd' ē mysteriū fidei. Fides igit' di
rigit nos ad mysticas visioes. Spes erigit
Caritas porrigit r' attingit. Dein sapia re
ficit. Pax sufficit. Gloria p̄ficiat' / fm̄ iseri' re
ducēda. **U**erbū glie scdm mysteriū fidei
in eucharistie sacro nos inducit ad gloriā
mysterioz dei. qm̄ māifestat nob in carne
nrā p' sensus corpales exteri' r' interi'. dū
sub sc̄is simbol' dat se xps palpabilē oscu
labilē māducabilē imagiabilē. Iustificat
asit in spū nrō p' illapsū spūscti q' diffun
dit in cor nr̄m. Et sic vnū est corp' ver' qd'
est res h' sacri r' signū corpis mystici qd' ē
vnū in codē corpe r' eodē spū xps. sup̄est
tandē q' assumat in glia spūs nr̄. q̄uis in
terim vita nrā abscondita sit cū xpo in deo
S; cū appuerit xps vita nrā. tūc r' nos ap
parebim' cū ipō in gloria. **U**erbū glorie
dū in hoc sacro nob māifestat in carne dū
iustificat in spū. nūc enā r' hic p̄ntialr assu

mit in gloria. obmittamus interea de teo
gloriosas cognitōes q' p' affirmatōes fūit
de q̄ly ē triplex thxologia. sic notatus ē ex
dionisio vna cōsideratōe p̄cedēte veniam'
ad q̄rtā q' fit p' oīm ablatōem r' oñdamus
quē admodū fides erigit ad illā. Dimissis
itacq; duobz gradibz cognitōis rei positūo
et spatio fides relinq̄tur i pura caligie
quo ad gradū suplatm̄ resp̄cū p̄re. Et si
q̄rat a fide ad qd' dirigit spm̄ nostr'. Rñ
debet ad caliginē. Sicut dūz q̄rat a spe ad
qd' erigit. Rñbebit ad caliginē. Porro si
q̄rat a caritate. Cui se porrigit. Quid at
tingit. Cui se viuit. Rñdebet ad caligiez
Deniq; p̄sequēdo si fiat inq̄s̄itio. Quid est
illa caligo. Quid q̄so h̄nt t̄ndere. nisi q' ē
cognitōis priuatio r' amor' defectio. Ar
geat aliq̄s vltim' p̄q̄rens. Quō p̄nt h'c fi
eri. Num caligo ē d̄s nr̄. Nunq̄d negatō
pōt esse affirmatio. Nunq̄d ignorātia p̄t
esse scia. Nunq̄d vnio fit ad nihilū. qz cali
go qd' est nisi priuatio. Profecto t̄ndere
potuerit. fides spes r' caritas. q' n̄ tā agunt
q̄ agunt. Et a q' agunt. Certe ab ipō dō q'
caliginē inhabitat r' lucē inaccessibilē. nō vti
qz simplt. h' in suo gradu sup̄mo. q' est sup
incognit' r' sup̄lucēs r' sublimissim' vertet
ad quā nos dirigit orat' dionisi'. Inuocās
trinitatē sup̄essentialē sup̄ teū r' sup̄opti
mū xpianoz inspectorē r' thxosophic cū re
liq̄s seq̄ntibz in textu. hunc textū expedit
repetēdo rum̄are p̄pterea iunge' postea
ad anagogicū nostr'. hoc de hymno glorie.
Uerbū glie fm̄ mysteriū fidei qz sup̄
gredit duplicē gradū cognitōis glie rei po
sitiuū r' spatiū in q' se meditatēs r' stem
plantēs exercēt tā cognitine q̄ dilectiue
deficit totalr in se r' recidit sup̄ eū q' p' sim
plicitatē r' in infinitū ē sub se. et p' maiesta
tē in infinitū supra se. Cōstat at' b̄mōi calū
vel excessus causari nō posse nisi ab infini
ta v̄tute. Est igit' sūma defectio sūma refe
ctio de q' xps venit ad me oēs q' laboratis
et onerati estis r' ego reficiā vos. Qualif
aut' p̄t spūs rōnalis r' laborās r' onerat' p'
venire ad teū xpm̄ q̄ abijciēdo nedū labo
rem suūz nedū op' p̄riū vel alienū h' dese
rendo semetipm̄. Quid stas inq̄t Aug'.
et qd' nō stas. dū in te stas. Projice in teū
et suscipiet te. Et grego. Nisi q̄s a seipso
deficiat ad eū q' sup̄ ipm̄ ē nō appropinq̄t.
Nec valet apprehendere. qd' supra ipm̄ est
nisi sciat mactare qd' ē. Faciliter autez ita

• E •

...faciliter r' cre
...mōdū exp̄
...plane nec tā op
...fidei fm̄ rps r' lo
...in multitudine
...fm̄ fidei mysteriū
...referat se r' oia sua
...se p' negationes gra
...p̄ gra in eucharist
...fidei recogitat fide
...tia panis r' vini. E
...sed p̄nt p̄ntialr
...rei ma. Dein sub
...sanguis dñi r' tui
...inquit. sed vnū
...carē etiā corpe ecc
...car ab vno spū dñi
...vnus spūs ait apl
...mysticū cū corpe
...tice inq̄t est dñs d
...est necim' nec q
...qz scdm h̄m̄ cogn
...state sua. Sic fit
...h' p' cognitōis refe
...ctio p' dilectiue
...q̄tiones r' afflicto
...tū gradu sup̄lucē
...si ego aliquid. Si
...giatōes. Si noui
...v̄tutē. Sic dicit
...v̄tutē r' abnegatō
...qz dicitur v̄tutē
...in patria r' n̄r
...Rōdēt' ad mag
...o. vnū h' creatō
...Uerbū glie fm̄
...trabitōem formā
...multitudinē rei. Cū
...go r' gloria rei. in te
...vix r' mulieris. C
...similitudinē r' glori
...sua. Considerem' u
...qua p' necnā capā
...tā r' voluntatē p̄p
...nūc est aliud ipā cap
...tas nūc oia imp̄st
...tatis r' bōit
...ter. erigēte p̄m
...trinitate r' unitati in
...fando r' amido sū
...em̄ r' fūit. Dicit
...h'c ma r' alior' qz
...imp̄stōem p̄m̄ vt in

dicunt. faciliter et credunt a fidelibus sed per intelligentiam experiri hoc opus hic labor est imo plane nec iam opus nec labor. sed actio spiritus sancti secundum tempus et locum et modum beneplaciti sui in multitudine misericordie sue. **U**erbum glorie secundum fidei mysterium dicitur agere ut rationalis anima desiderat se et omnia sua. contingit ut eadem etiam se per negationes gradatim exerceat. **E**xemplum gratia in eucharistie sacramento quod est mysterium fidei recogitat fidelis anima dum vidit accidentia panis et vini. **E**st hic deus tuus. non inquit sed continet spiritualiter corpus verum et sanguinem dei mei. **D**eum subiungit. **C**orpus hoc verum et sanguis domini dei tui. numquid est deus tuus. si inquit. sed unum deum deo tuo. **S**ignificant etiam corpus ecclesie mysticum quod vivificat ab uno spiritu domini dei mei. unum corpus et unus spiritus ait apostolus. **S**ubfert si corpus hoc mysticum cum corpore vero. sit dominus deus suus. **A**ltior inquit est dominus deus meus quia nec materialis est nec finitum nec temporalis. neque secundum carnem. neque secundum sensum cognoscibilis est hic in maiestate sua. **S**ic fit tandem ut deficiat a seipsa per cognitionis defectum. et suscipiat a spiritu christi per dilectionis illuminationem. **R**emaneat autem questionibus difficiles. **I**n se rationalis anima subtili gradu supposito constituto sentit aliquid. **S**i agit aliquid. **S**i mereat aliquid. **S**i diligit aliquid. **S**i novum spiritus fiat et supernaturalis miraculum. **R**ursus quibus est dominia talis defectio vel abnegatio in via vel in patria quia blasphemum videtur dicere ignorantiam esse in patria. quia nec anima christi illa habuit in via. **R**ondeam ad singula. coniungentes alpha cum omega initium scilicet creatio cum fine glorificationis. **U**erbum glorie secundum mysterium fidei noscitur trahit hunc formatum esse ad imaginem et similitudinem dei. **U**bi et apostolus dicit quod vir est imago et gloria dei. in hoc autem non est distinctio viri et mulieris. **C**onsiderem hanc imaginem similitudinem et gloriam dei in prima creatioe sua. **C**onsiderem in ea essentiam suam secundam qua per memoriam capax est dei. et per intelligentiam et voluntatem princeps eius esse potest. **Q**uid autem est aliud ipsa capacitas et ista preceptibilitas nisi quodam impulsio prime et eterne unitatis. **S**piritualis et bonitatis. puta anima naturaliter ex impulsione prima figuratur et eo aptatur beatissime trinitati in memorando / cognoscendo et amando suum principium efficiens exemplar et finis. **D**icit autem anima rationalis secundum hanc triam naturaliter agere ut meminerit dei secundum impulsione primam ut insuper cognoscat eum et

diligat indelibili figuratioe ad suum principium effectivum exemplativum. **Q**uocirca vocabitur hec vitalis operatio vel actio aptitudinalis respectu dei naturaliter reformatis simplex et quieta quod veleri non potest etiam in dante ut naturalis est. quia naturalia in eis dicente dyonysio remanent splendida. quibus in malum finem sicut et in abusu resplendeat. **U**erbum glorie secundum mysterium fidei nostre tradit hunc reformatum esse in baptismo per gratiam. infusionemque virtutum habitualium et est hec reformatio veluti quodam superinductio coloris reformatum ad lineamenta naturalis imaginis et similitudinis. **E**st insuper tante pulchritudinis et decoris ut reddat animam deo placitam gratam et acceptabilem. adeo quod si migret statim a corpore spiritus mortis gloria decoratur. **E**st autem hec vita gratie specialis et habitualis operatio super naturaliter reformatis et simplex et quieta perficiens et ornans similitudinem et gloriam creature rationalis anime. **T**ranseamus mediam vitam peregrinationis istius que est utique discontinua multiplex et inquietas et veniamus ad vitam glorie que perficiendo vitam naturalem et gratie conformatur ad illam est continua simplicissima / quietissima et eterna. **C**oncludamus igitur quod quantum vita peregrinationis gratie conformatur initio creatiois et recreatiois sue nec non fini glorificationis sue in patria tantumdem perficit simpliciter et quiete hic in via iuxta psalmiste questionem. **D**omine quis habitabit in tabernaculo tuo. aut quis requiescet in monte sancto tuo. **D**e beniamin quis est habitator confidenter in eo sicut in thalamo tota die morabitur. et in humeros illius requiescet. **R**equies hanc optabat petrus in monte factus in extasi dum post vocem allatum a magnifica gloria dixit nesciens quid diceret. quia magister habebat quod agebat. **D**omine bonum est nos hic esse. **F**aciamus hic tria tabernacula. **U**erbum glorie secundum mysterium fidei dum subintrat per abnegationes latibulum nubis tenebrarum et caliginis anime rationalis acta per spiritum sanctum reagit secundum eundem spiritum iuxta illud. **D**ilectus meus mihi et ego illi. **E**t ita mereatur reficiat quantum de latibulo caligis venit ad tabernaculum quod est circuitu eius. **I**uxta illud davidicum postquam de deo dixerat inclinauit celos et descendit et caligo sub pedibus eius. **D**ehinc ascendit super cherubim et volavit. supra pedes veterum. **C**oncluserunt et posuerunt tenebras latibulum suum. **C**ui resonat poetica fictio. **I**n sublime volans nube se immiscuit aere. **S**uper additur. **E**t in circuitu eius tabernaculum eius. **C**onside

tāq̄ a dñi spū. Itaq̄ spūscūs dirigit ani-
mā p fidē vsq̄ ad suplatiū gradū diuine
cognitiōis exclusiue. Et p spem erigit eaz
vsq̄ ad interiora velamē s̄m aplm. Et p
caritatē illic figit ⁊ vnit. **Q**uelibet enī ista
rū trū virtū theologicaꝝ h̄z p immediato
obiecto ⁊ termino suo deū. **A**c p̄inde sc̄dm
theologos dñt a virtūibz moralibz et alijs
que circa alia dñant obiecta. **E**xcellus i
v̄tū glie spūs rōalis sic eleu at ⁊ actus a
spūscō p fidem spem ⁊ caritatē s̄m mēo-
riā intelligētiā ⁊ volūtātē radicatas i eēn-
tia sua ⁊ in supiori facie q̄ formata ē a so-
lo deo immediate ⁊ capax est eius s̄m tripli-
cem hāc potentā terminat. Immediatē suay
actōem ad solū deū ⁊ attingit ip̄m termi-
natiue v̄l obiectiue. ⁊ cū hoc nō sit p apertā
visionē necesse ē q̄ fiat p caliginē. **E**st at
caligo priuatio lumis seu cognitiōis sicut
et tenebra put etiā silentiū dicit soni de-
fectū. **D**irū v̄o videt quō possit cognitio
vel amor cognosci vel agi p priuatōem cog-
nitiōis ⁊ amoris. **S**i in prioribz euacua-
ta ē hęc difficultas. qz priuatio vel defectō
seu tenebra seu silentiū nō dicunt simplr
seu vniuersalē. **S**i tñmō respectiue ad su-
platiū cognitiōis vel amoris gradū. Pri-
uatio p̄terea nō dicit hic negatiōez hitus
cū debito eētē ei⁹ quē admodū cecitas n̄
d̄z simplr priuatio v̄sus nisi sit circa sub-
iectū qd̄ v̄let h̄re v̄sū. nō enī lapis p̄rie
d̄z cecus. **H**os aut in p̄posito accipim⁹ pri-
uationē p negatiōē simplici dū ponim⁹ q̄
sc̄ti priuatiue cognoscāt deū sub gradu su-
p̄mo. **N**ō ei apti sunt vel debitorē ita pos-
sitiue cognoscere q̄uis istud notet imper-
fectionē. **E**t certe quibz res creata resp̄cū
rei dici debet i p̄fecta. **E**xcellus in v̄bo
glie spūs rōalis p h̄mōi defectiōē super
admirabilr reficit. qm̄ plus vn̄i deo since-
rius atq̄ sublim⁹ sine quīs admittiōē fan-
tasmatū vel sordidū ⁊ i p̄fectionū cuiusuis
creature q̄z per positiuū. **Q**uo pacto sic. qz
nimis nullū ē ibi mediū int̄ deū ⁊ spiritū.
Priuat enī cognitio ⁊ amor cuiuslibz alte-
rius rei p̄ter deū. **S**i v̄o q̄rit nūq̄d termi-
nus cognitiōis ⁊ amoris stat ⁊ finit in cali-
gine sola put est priuatio qd̄ā. **R**ndendū
est q̄ negatiōes ⁊ priuationes terminare n̄
p̄nt nisi p affirmatiōes v̄n nec d̄us cogno-
scit mala ⁊ i p̄fecta nisi pec ydeā boni ⁊ p̄-
fecti. **Q**uid sit igit. **R**ndet b̄s dionisi⁹ q̄
in occasu ⁊ occubitu ⁊ defectiōe ineffabili

conūgit ania ineffabilr ⁊ ignote ineffabilibus
et ignotis. **E**t itez ait partitis alteritatibz et
concupiscētijs curisq̄ inclusis ⁊ supermūdane
explicitis. nos in diuinā monadē p̄gregamur/
p̄terea vocat hāc defectiōē v̄mionē sup mētē
Rursus viuifica inq̄t virtus diuinaꝝ illūinatio
nū q̄ ses fuit s̄m positiuū gradū abunde nos re-
plet ⁊ restituit ac ouertit ad congregātis p̄ris
vnitātē ⁊ simpliciā v̄ritatē. **A**ttēde q̄ id̄ noiat
p̄rem qm̄ in ip̄o est fontal v̄ritas s̄m eūdē dio-
nisiū. **A**li⁹ insup ⁊ spūscūs oēm gl̄iam suā re-
ferūt in gloriā dei p̄ris. **E**xcellus in v̄bo glie
spūs rōnalis per v̄lemēs exercitiū theologici
fil⁹ ⁊ phisicū p̄t eleuari ad apicē seu v̄ricē theo-
logie mystice cū auxilio fidei sp̄i ⁊ caritatis sub-
limius q̄z rudis ⁊ simplex xp̄ian⁹. ⁊ hoc de cōi le-
ge supra quā tñ ē spūscūs. **P**atuit hoc v̄ltimū
in aplis idiotis at alijs q̄z plurimis. **P**at⁹ v̄o
p̄ris cōsideratio de doctoribz catholicis grecis ⁊
latinis ex libris ⁊ traditionibz suis. ex q̄b⁹ ali⁹
q̄ forassis excerpta iūgēt infer⁹ ad textū my-
stice theologie dionisi⁹ p̄firmādū. **F**uit aliq̄b⁹
bonis ⁊ magnis viris hęc doctrina p̄ sui p̄fun-
ditatē in scandalū qz n̄ satis aduertebant aut
aduertere poterāt modos locutionū de eminē-
tia dei super oēm creaturā. ⁊ q̄ tñ oibz essz esse
et b̄n esse. **C**oncluserūt itaqz ex isto seq̄ q̄ om̄is
creatura esset d̄s. qz de⁹ ⁊ sui esse sunt oīno idē
Sic aliq̄ iuriste ip̄suerūt ioh̄āni. **S**coto trans-
latori libroz dionisi⁹ posuisse ⁊ s̄lime in hoc here-
ticasse q̄ om̄is creatura essz de⁹. **R**educit aliq̄
positiōē d̄ v̄niuocatiōē entis creati ⁊ increati
s̄m rē vel ex natura rei aut s̄m realia v̄niuersa
lia ad errorem istū q̄uis hoc n̄ intēdat illi. **F**
Excellus in v̄tū glie spūs rōalis circa cog-
nitiōem mysticoꝝ eloquioꝝ n̄ principalt̄ innitit
h̄iane industrie illā tñ non abijcit sed exercet
Dudū postq̄ scolasticis lectionibz tractauerā-
mus de theologia mystica speculatiue per. xliij.
p̄siderationes ⁊ octo partitōes s̄m totidē ma-
terias principales. **N**otauim⁹ postmodū duo-
decim industrias p̄ practica et p̄ridē in vulga-
ri ad sorozes scripseram⁹ de monte p̄tēplatiōis
certos grad⁹ ⁊ modos. **P**riā industria rei v̄oca-
tioni intendere. sc̄da p̄riā p̄plexionē aḡscere
tertia officiū vel p̄riū statum aspicere. q̄rta se-
met ad perfectionē extendere. q̄nta occupatiō-
nes effugere. sexta curiositatē deponere. septiā
longanimitatē assumere. octaua passionū vel
affectionū origines aniaduertere. nona tēpus
idoneū ⁊ locū inq̄rere. decimo somno ⁊ cibo mo-
deratē indulgere. v̄ndecima meditationibus
p̄is generatiuis affectuū insistere. duodecim

• Anagogicū de verbo •

sp̄m a fantasmatib⁹ auertere. Porro dum in) terrogaret a me germanus. nicola⁹. celestinus post inspectionē industriarū istarū. Quenā esset difficilior in practica? R̄ndit q̄ sp̄m a fantasmatib⁹ auertere sensit hoc verissime. neq̄ pōt hęc industria practicari q̄ p̄ theologią mysticā hic in via dñi intellect⁹ n̄ iūct⁹ est p̄tinuo tpi. **P**onit dñs alter⁹ vt pri⁹ libro de intellectu ⁊ intelligibili penultimū ascēsum i reditu aīe ad deū q̄ efferaf sup hoc ⁊ n̄ sic hoc ē sup cōtinuū et tps. Deīn ponit assilāndes in vniōe cū deo vocat occasus alter⁹ vite p̄sonās i h̄ b̄tō dyoniſio / si diuie gr̄e mun⁹ tale tribuiss̄ in xp̄o. iesu dño n̄ro. qz ad h̄c occasum xp̄s ē ostiū via ductor vehiculū quē admodū de deo canit ap̄d hęc cum p̄bia. **P**ripiū rector dux semita terminus idē. Consonaret insup multa q̄ p̄mittit albertus de intellectu agente cū lumib⁹ intelligētiarū se iūgētē. **U**n̄ inq̄t. **M**ulti vocati p̄phetate ordinauerūt multas suppositōes ⁊ ordinatio nes. **I**sti certe fuerūt magici ⁊ idolatre q̄ p̄ telestas execrabiles ⁊ demoniacas. arbitrant̄ alias purgari ad p̄phetias ⁊ miracula faciēda de q̄ bus h̄c ap̄d **A**ugustinū de ciui. dei. a septimo vsq̄ ad decimū. **E**t p̄ter in alijs q̄busdā capitulis. **I**pse enī sathanas q̄ colit vult vt de⁹ imitatur sepe vel imitari fingit veros ritus ⁊ modos sacrificandi deo p̄ ordōnes p̄ ieiunia. p̄ castitatem ⁊ purificatōes. **N**os autē soli dō sacrificiū laudis offerim⁹ ⁊ ad sc̄tōs āgelos suos. hōies q̄ b̄tōs tanq̄ intercessores ⁊ administratores sp̄s p̄ electos supplicam⁹. **E**xcellus i v̄to sp̄s rōalis nō euehit ad theologią mysticā per raptus insanos q̄les fuerūt in sibillis ⁊ v̄atib⁹ de q̄to histore ⁊ poete faciūt mētionē. s̄lt̄ ⁊ scriptura sacra sic de phitonias ⁊ de balaā q̄ cadebat ⁊ ap̄iebat ei⁹ oculos. **S**icut ⁊ epilentici n̄ nulli. q̄lis fuisse credit machomet⁹. quē admodū p̄terea ponūt medici infinitas melancoliarū sp̄s ⁊ alienatōes aīarū v̄n̄ credūt simplices q̄ tales raptant in celū ⁊ cadūt i scenuz. aut in eodē statu p̄stant imobiles q̄ morb⁹ inuēit eos et velut gelu p̄stringit. v̄n̄ p̄gelatio appellat̄ in mente. sicut tpe n̄ro plures tales q̄ p̄phetias ⁊ visiones se diuūt h̄re iactabant vidim⁹ ⁊ fallebāt sic ⁊ aliqui fallebāt. **E**xcellus i v̄to glie sp̄s rōalis i theologią mysticā se exercēs nō h̄ necessitatē vt in eo sit corporalis defectio qualis legit̄ de tonus etiam p̄phetis vt daniele ezechiele ⁊ silib⁹. **D**ionisi⁹ enī nihil tale ponit erigi. fr̄eq̄ns insup exp̄ientia cōtradicit. **S**ed nec optz ad sup̄metales excessus theologię mystice itelligentiā pure p̄currere q̄lis fuit i mul

tis philosophis qui s̄m **A**ugusti. potueſt omia mūdāna transire ⁊ attingere primā cām. irridētes idcirco simplices xp̄ianos nō potētes ad intelligentiā talē euehi. q̄ bus videt **A**ug. q̄ simplici fide tenēt certius ⁊ salubri⁹ malū seu velū in ecclesiastica nauicula q̄ p̄ducit ad celū. **N**on optz p̄te rea sup̄metales excessus theologię mystice fieri p̄ tale miraculū. quō p̄thomartir stephan⁹ dū lapidaret̄ intēdens in celū vidit gliam dei sicut vincētius. sicut laurēt⁹. sic b̄t̄is andreas. sicut felicula. sicut de aliōz sc̄tōz plūmis in raptib⁹ ⁊ reuelatōib⁹ q̄les legunt̄ in apocalipsi **J**ohānis. **D**e quozū differentijs ⁊ p̄rietatib⁹ p̄ns breuitas nō inq̄rit. **E**xcellus in v̄to glie sp̄s rōalis dū p̄ anagogiā Ascendit in deū deserit oēs opatōes vt hic nedū intellectuales ⁊ amabiles ⁊ dilectiuas. imo optz p̄sus actū p̄p̄riū ⁊ lib̄z circa deū in sup̄mo gradu obiectat̄ posituē esse terminatū. **E**t q̄m v̄t def istō v̄bū dux esse ⁊ repugnare dicitis ⁊ scriptur̄ exp̄itor b̄t̄i dionisi⁹. imo et n̄ris hacten⁹ de theologią mysticā traditis quas in amore posuim⁹. **P**onem⁹ in forma p̄ testimonio ⁊ intellectu taz h̄ q̄ p̄cedentiū textū dñi **S**onauēture sup̄ dist. xiiij. q. ij. in fine. **A**d illd̄ inq̄t qd̄ vltimo obicit de comprehēsiōe dicendū q̄ p̄phendere d̄z triplaciter. **A**no mō p̄phendere est idē q̄ caritati adherere. **E**t sic accipit̄ l̄m̄ ad **E**ugenū si sc̄us inq̄t es p̄phēdisti. **A**lio mō est idē q̄ clare videre ⁊ perfecte amare sic ad **Philip. iij.** **S**i quo mō cōphēdā in q̄ cōphēsus sū. **T**ertio p̄phendere idē est q̄ claudere terminos rei. sic ē de⁹ in cōphē sibilis. **L**uz ḡ d̄z q̄ sc̄ti sunt cōphēsores in patria. ⁊ q̄ xp̄s fuit p̄phēsoz. **D**icendū q̄ medio mō accipit̄. ⁊ sic h̄z veritatē. **N**az xp̄s videt dei imētatē. nec tenet hoc fide sed certissima cognitōe. hoc ē nouit̄ deum immēsum. **E**cce p̄ hec dicta tres grad⁹ cognitōis seu cōphēsiōis dei lucidissima distinctiōe notatos conformit̄ ad p̄dicta. **S**ubiūgam⁹ illd̄ qd̄ p̄tin⁹ idē d̄ctor dicit p̄ v̄to p̄nti. **E**t si tu quas inq̄t. an p̄sitiue vel p̄uatiue christus nouit̄ deū immēsum. **D**icendū quodāmodo p̄sitiue. quodāmodo p̄uatiue. **P**osituē quantum extendit se capacitas seu intelligentia. **P**riuatue deinceps admirat̄ etiā illā p̄fundā et summā p̄funditatē diuise imētat̄is. si cut dicit psal. **D**irabil̄ sc̄a est sciētia tua

ex me? for. est et si potero ad ea. **Hec** ille.
 Ecce quod potest privatiua cognitio in anima christi
 quanto magis in alijs. **Hec** est autem cognitio
 quam vocamus mysticam per abnegationem. scilicet defe-
 ctum et occasum. **Constat** autem quod non minus defi-
 cit dilectio seu beatifica fructus ab illo gra-
 du supremo fructus in quo de fructu se solo actu
 infinito est ipsa cognitio. **In** signum cuius non
 inueni positum a beato dionysio tradentem mysti-
 cam theologia quam dixerit ipsam terminari po-
 sitive obiectaliter in deo. scilicet vel nihil expressit
 de dilectione vel ipsam dicit fieri per caligini-
 nem et defectiue. **Hinc** est illud iam inductum. imo
 mirantur et deficiunt. **Rursum** in altero ex verbis
 sapientis. **Quantum** potes tamen aude quod maior
 est laude nec laudare sufficis. **Poterit** di-
 ci et laudando deficiat quod defectio summa est re-
 fectio. **Summe** quod perfectum. **Excelsus** in vobis
 glorie spiritus vobis intrado diuinam caliginem
 per defectum sublimem huius dicere. **Omis** con-
 summationis vidi finem. **Tradit** sententiam
 beatus hylarius quod nec angeli nec archangeli
 scilicet aut penetrare presumunt diuine genera-
 tionis arcanum. **Constat** quod hoc non potest intelligi
 de visione beatorum in positivo vel operatio gradu.
Accipit igitur de suplatiuo quo per ignorantiam
 tamen cognoscendo perficit spiritus in via. imo et in
 patria quantum per gratiam aut per gloriam magis ex-
 ercitatur et eleuatur fuerit per memoriam et intelli-
 gentiam et voluntatem in gradu cognitionis posi-
 tivo vel copatiuo. quod per accidit deficiendo
 ad unionem refectiuam. **Cuius** sunt conditiones
 quod infallibilis etiam in via quod nihil potest
 habere erroris admittit vel fatalitatis nihil
 create defectibilitatis. nihil insidiarum dia-
 boli. vbi est altissimum refugium. vbi solus vnus
 deo vnico soli et vnico spiritui. **Si** gratias quod
 fiet istud. **Audi** si me scilicet diuinum dionysium
Ineffabilis inquit et ignotis mens ineffabi-
 liter et ignote coniungit. **Quis** potest hec verba per-
 sumeret ineffabilia fieri et incognitionum
 ignora perferre. **Possunt** itaque doctrinaliter
 et speculatio per quod nois veritate eloqui misterij
Sola deo trinitas per experientiam rei. **Super**
 sunt alia de vobis et hymno glorie notatum super
 hoc officio. **Sicut** erat in principio et nunc et semper
 et in secula seculorum amen. **Differat** in principio
 altera. **Et** per confirmationem dictorum filij et refectio-
 ne antiochianorum inuigant vltima verba hugonis
 in suo de arca aie. **Ubi** sic anima querit asse-
 rens se in cognoscendo deficere. **Ania** **Quid**
 est illud dilecte quod in eius recordatione aliquando
 me tangere solus et tamen vehementer atque suauiter

afficere ut iam tota quodammodo a memetipsa ab
 alienari et nescio quo abstracti incipiam exhilarat
 conscientia. **In** obliuione venit omnis preteritorum
 malorum memoria. **Cor** illuminat. **Desideria** iocundant
 dant. **Tamen** alibi. nescio vbi me esse video et
 quod quibusdam amplexibus amoris intus teneo. **Et** ne-
 scio quid illud sit. **Et** tamen illud spiritus retinere et nescio
 perdere toto alio meo labore. **Luctat** quodammodo
 debilitat animus ne recedat quod spiritus amplecti desiderat
 et quod in illo omnium desideriorum fine inuenerit summe
 et ineffabiliter exultat. nihil amplius querens. spiritus sic esse
 volens. **Aliquid** ille est dilectus meus? quod quod dicit mi-
 hi ut sciam si ille sit. ut si de nouo ad me venerit
 obsecrare eum ne recedat. sed spiritus permaneat. homo. vere
 ille est dilectus tuus quod visitat te scilicet venit inuisibiliter
 venit occultus ut tangat te. **Ideo** ut videas a te.
Venit si ut totum infundat se scilicet ut trabat affectum
Primitias quod scilicet porrigit sue dilectionis. non plenitudinem exhibet perfecte societatis. **Et** hoc est
 quod maxime ad arcam responsationis tue pertinet quod
 ille in futuro se tibi videndum et perpetuo posside-
 dum dabit. **Hinc** aliquid ut quod dulcis sit agnoscas
 se tibi ad gustandum prebet. **Similiter** etiam ut interim
 de absentia eius. et soleris quod eius visitatione ne
 deficias incessanter reficeris.

Quarta partitio De veri-
 to glorie

Glorificatio mutua patris et filij et spiritus sancti
 postulabat fieri cum christus ait. **Præ** venit hora
 clarifica filium tuum ut filius tuus clarifi-
 ficet te. **Potuerat** quoque rex glorie christus sine hoc
 verbis glorie ad patrem deum glorie dicere. scilicet exprimeret
 exteri oculis subleuatis in celum fecit de verbo
 glorificationis hymnum glorie dum armoniam addit
 vocis. **Hymnus** quippe dicimus laudem dei cum cantico
Nunc esse hymnum dicunt doctores de quod mat-
 theus et marcus. **Et** hymno inquit dicto abierunt in
 montem oliuam. **Non** dubium quod post institutionem
 et refectioem sacramentali statim quod recesserat
 iudas christus dixit teste iohanne. **Hinc** clarifi-
 catus est filius hominis. et deus clarificatus est in eo et
 deus clarificauit eum in semetipso. **Deinde** postquam
 dedit discipulos multa. **Sequitur** de hymno glo-
 rificationis seu glorie. **Ut** tunc enim tradidit ex vobis
 greco. vbi gloria quasi clara seu clara. **Præ** venit
 hora clarifica filium tuum ut filius tuus clarificet te
Proinde subiungens claritate inquit quam habuit
 prius quam mundus fieret apud te. dedit palam intelligi
 quod de glorificatione quam habet in eternitate solus cum
 spiritus sancto in gloria dei patris loquatur. **Hoc** ipsum imitatur
 ecclesia dum frequenter habet hymnum glorie. **Gloria**
 patri et filio et spiritus sancto. **Hoc** subiungit. **Sicut** erat
 in principio et nunc et semper et in secula seculorum amen.

Anagogicū de verbo.

Glorificatio patris et filij cum spiritu sancto designatur fieri multipliciter sub his et alijs vrbis. Uno modo complacenter et gaudenter et congratulatiue. quod scilicet complacet in gloria dei. Alio modo desideranter et extortatiue. quod hec gloria manifestat per oēs creaturas spiritum rationales. Tertio modo reprobatiue et expressiue. sic operis sapientis dicitur sapientia eius et gloria eius. Dicitur autem gloria dei fieri vel augeri non in se sed dum manifestat. Fit autem manifestior i effectibus suis. Oratio sub hoc tropo sanctificet nos in mente tuā. Adueniat regnum tuum. quod eademmodum loquitur hic christus per totum hymnum. Quomodo sicut dicit apostolus. Demum finis autem tu tradiderit regnum tuo et patri. Sequitur. Tu autem subiecta fuerint illi omnia. tunc ipse filius subiectus erit illi qui sibi subiecto omnia ut sit deus omnia in omnibus. Intelligentes hec per paterfactorem generale et perfectum non per noue glorie collationem in eternitate quam dicimus supralatiuum glorificationis diuine gradum ad quem omnia consummabuntur. Prefectum electi sub gradu glorie copatiui seu secundo constituti. et erunt sicut hic orat christus summam in unum. **G**lorificatio patris et filij cum spiritu sancto in beatis dici potest habere gradum. vel ut Berno loquitur modum sine modo. hoc est mysterium et arcanum quod loquimur et inquirimus. Apertum vero est scholasticè per precedentia si maneat clara et certa distinctio de triplici gradu seu modo quod idem est in proprio unum posuimus gradum glorificationis positum. Alter coparatiuum Tertium suplatiuum. Et licet coparatiuum gradum et suplatiuum presupponat positum. Veruntamen a propria positum in gloria vie Copatiuum in gloria patrie. Suplatiuum in gloria eternitatis diuine. Et si voluerim attendere qualiter hic gradus glorie sit sine gradu et modus glorie sine modo patebit primo ex ipsa definitione et interpretatione nominis huius. Eternitas quasi extra terminos entitas. nunquid infinitatem illam exprimit dauitici hymni. Magna dominus et laudabilis nimis. et magnitudinis eius non est finis. quo ad copatiuum patris. Et sapientia eius non est numerus. quo ad appropriatum filij. Et misericordia eius super omnia opera eius. quo ad clementiam et bonitatem spiritus sancti. Si quidem in omni re creata vel creabili ponitur modus. mensura. terminus. numerus et species. finis et ordo. Solus deus est sine numero. modo. mensura vel termino per quo sit sequens verbum. **¶** **G**lorificatio patris et filij cum spiritu sancto in seipsis recte dicitur infinita et inmensa nedum priuatiue sed positue sicut qualibet gloria creature viceuersa dicitur finita. nedum positue sed priuatiue vtendo large nomine priuatiuonis pro negatione. Proficit hec consideratio ad intel-

legendum proprias voces scripturatum. Unde finitum dicimus illud quod habet terminos positionis seu posituos. sed intelligit vna negatio seu puatio. quod ultra terminos illos vel finitum illud progredi non valeat vel extēdi. Infinitum viceuersa dicitur negatiue. quod non habet terminos quibus circūscribas finem diffiniatur aut terminet. Et hoc dicitur infinitum extra genus. Porro dicitur infinitum aliquid affirmatiue. dum negat negationem in nomine finiti clausam. Equipollent enim due negationes vni affirmationi. Consideretur acriter nomen istorum et similitum. talis significatio tunc non erit abstracta vel discors ista locutio. Gloria dei est gradus sine gradu/modus sine modo. Similitudine cognitiōe fruitione delectatione quibus alie delectationes addi possunt. Sed nunquid eternitas vel eternus deus seu trinitas. claudit se suis terminis et comprehendit? Profecto sic assentire possumus et sequentia negare quod sub inferat. Ergo deus habet terminos. Non enim sequitur. Deus est infinitus terminus. ergo est terminus. vel terminus huius. Sed nunquid preterea anima christi vel marie videtur clarissime terminos eternitatis infinitos quibus eternitas seipsam circūscribit et diffinit. Sic sic huius sequens verbum declarabit. in cuius explanatione totum stat quod inquirimus mysterium regni dei. **G**lorificatio patris et filij cum spiritu sancto conspicitur et diligitur fruitiue. et obiectaliter in supremo coparatiui gradum patrie ab anima christi et marie. non tamen in suplatiuo formaliter et intrinsece quo beata trinitas se cognoscit et diligit tam obiectaliter quam intrinsece. Attendenda est hic determinatio ecclesie cum appropriatōe doctorum modernorum quod duplex est veritas atitudo vna obiectalis et determinatiua. et illa est solus deus sicut solo deo fruendum est. Altera est veritas formalis et intrinseca. consistens in duobus actibus qui sunt visio et fructus cum tenetione seu possessione secura. Sunt etiam apud deum penitus idem habitudo formalis et obiectalis. At vero distinctio marie est in creaturis beatis. inter habitudinem ipsorum obiectalem quod non nisi deus et formalē quam vtrique stat esse finita intrinsece. et ab infinitate extrinseca beatitudinis dei differri vel distinguui. Etiam vbi ponetur quod deus per seipsum sine creatis habitibus aut speciebus alijs illabendo formalē hanc beatitudinem in anima beata causaret. Conceditur hoc illi quod etiam contrarietate ecclesiastice determinationi. quod forte non dū

viderant eam: **T**ocedunt inq̄ q̄ de facto vel de potentia dei absoluta nō p̄t eē d̄s ase create nisi finita b̄tudo formalis. qz nec creata ē capacitat̄ p̄ceptiue cognitīue et dilectīue dei. nisi finite et limitate. Quaz ob rē necesse ē vt beatitudo create formalis sp̄ sit finita. quicqd̄ sit illa formal' beatitudo / q̄ vtiqz ē mot' aīe a deo distinctus.

D. **E**tia si poneret q̄ aīa ess̄ su' motus. Nec mag' b̄ negat. s̄ exp̄ssit **G**lorificatō p̄ris et filij cū scōspū / tota vid̄a b̄tis et nō totalit' sub hoc intellectu q̄ gloria b̄tōz finita est formalit'. Quis obiectalit' infinita. vel vt **B**regio. loquit' de d̄no glorie. tot' ē intra si inclusus. tot' extra nō exclusus. tot' subtr' nō p̄strat'. tot' supra n̄ eleuat'. tot' circa n̄ circūscript'. **V**eritas ista facili' inuestigatur nō ratiocinādo s̄ exp̄plicādo p̄ filia in creaturis. vt de oculo lupo q̄ videt totā rotā solis. s̄ n̄ totalit' vel totā alledinē. aut aliud simile. vt de lineis circuli / si intelligeret centz suū. **E**xēplū ase rōalis approximāt q̄ sic tota in corde ē. q̄ tota ē extra cor. **S**ic ē in centro cordis q̄ ad ei' simplicitatē indiuisibilitas cētri n̄ ēq̄tur. **S**icut nec ad magnitudinē nō molis sed virtut' ase q̄ circūdat cor. totalit' nō parificat'. **C**ōtinē igit' cor ipaz alam totā s̄ n̄ totalit' sub alio x̄bo circūscriptibilitet'. **I**psa x̄o totā se p̄tinet et totalit' infra terminos sue capacitatis q̄ finiti sunt. et in hoc deficit similitudo q̄ ad deū q̄ simplicit' infinit' ē circūscript'. **L**u' p̄fectio nec accrescit ex creaturis si sint. nec decrescit si n̄ sint. **Q**ui sp̄ i eternitat' sue solio et trinitat' trichinio sedet fixus. sicut erat in principi. et n̄ ē sp̄. et i secula seculoz amē. **H**ulta de p̄ditōibus trinitatis et eternitat' possent induci q̄ latit' sine tractant' p̄ doctozes et aliq̄ sub metz notauim'. **D**eniqz p̄ x̄bo n̄ro fac̄ ill' iob **T**onitruū inq̄t magnitudis ei' q̄s p̄rent intueri. **D**at primo intelligi q̄ null'. dat insup̄ intelligi q̄ intuet' vel intueri vel visus extēdit ad om̄s sensus tā corpales q̄ sp̄iales. **T**onitruū inq̄t ei' qd̄ vtiqz ē obiectū audit' q̄s poterit intueri. **S**imile i **E**rod. q̄ p̄plus videbat voces. **P**orro colligit ex isto q̄ d̄ns bitat in silētio et caligie resp̄cū cuiuslibet create q̄ ad cognitōem et visionē suam sibi soli p̄p̄riā modo p̄tracto.

Glorificatio p̄ris et filij cū scōspū manifestat in dānatis p̄ ordinē iusticie quoz dānatio obiectalit' et terminatiue infinita est. sed formalit' et intrinsece finita. p̄p̄o

tionalit' ad ea q̄ dicta sunt de beat' p̄uertiue ad deū et auerſiue a deo. **C**erte sicut ens primū in suo gradu superlatio p̄p̄endit a se solo. sic et ei' p̄uatiō nō effendi a se solo valebit totalit' cōprehēdi. **I**nde fit vt ne q̄ demōes neqz create aliq̄ plene intelligat p̄cti mortal' ignominia sicut nec gloria act' meritorij vel beati. **T**aliter enī tā dixim' de ignorātia vel nō cognitōe cuiusuis creature. cui' cā principalis ē q̄ de' cognosci et. neq̄t in summo. **S**up̄est igit' vt superbia demōnū descendat sp̄ vel ascendat ad nihilū. **G**loria x̄o b̄tōz sp̄ descendit in bonū. deficiento vel p̄ficiēdo ascendit mōis dict'. **I**uxta qd̄ sumeret intellect' mystici verbi qd̄ b̄tis dionisi' appropriat ipsi seraphin q̄ in eis sp̄ est mobile incesſabile calidū acutū superuidū et h̄olocausſti purgatiū. **S**umit aut' hic mot' v' motio lagissime videt' p̄ op̄tatiōe q̄ p̄tatiat' ocio. de q̄ dicit **D**amascen' q̄ nulla res deſtituit' p̄p̄ria op̄tatiōe. **S**ic enī et velle dei et intelligere d̄r op̄tatiō qd̄a et motio et in angelis magis p̄p̄rie. **T**erra siq̄dē ē inertissīma oīm. h̄z nihilomin' suā op̄tatiōem q̄ se tenet et figit in loco suo. restringēs remouere volenti. **D**icit' ḡ seraphin sp̄ mobile sine interruptōe amoris in deū. **I**ncessabile sine definitōe. **S**emp calidū. sine diminutiōe seu minoratiōe seu tepescatiōe. **A**cutū qz penetrat ad simplicitatē dei velut ad centz **S**uperuidū. qm̄ eleuat se ad immēſitatē ei' velut ad circūferētiā. **N**olo causti purgatiū et reliq̄ q̄ sequūt. spectāt ad tres actus hierarchicos iſpectu iſerioz qui sunt purgare. illuminare. p̄ficere. **O**p̄tatiō igit' generale nomē est ad alias q̄nqz species / sonātes in motū. q̄ sunt **M**otio et h̄c successiua. **P**uratiō. et h̄c subita et subiecto. **F**actio. et h̄c subita. **D**emobilatiō q̄ aliter dicitur creatio. **Q**uarta est p̄ductiō in diuisibi est immutatio quāuis sit ibi generatio et spiratō. **Q**uinta est actiō q̄liter forma influit in materiā. dans esse formale et intrinsecum. dicit' ideo talis forma velatiue ad materiā / qualit' forma q̄ est deus nullo modo pōt' dici. **G**lorificatio p̄ris et filij cū scōspū / q̄drupliciter cognoscit' et amat' ab intellectuali create tam in via q̄ in patria. **I**n via quidem per gratiam vnam in se / et trinam in fide / spe et charitate cum adiutorio discipline christiane. **E**xemplum duz quis videt. aut sumit eucharistiā. hic ē cognitio sensibili' exterior.

Super cantica canticoꝝ

Est et cognitio sensualis interior tamen imaginaria quae estimatur respectu corporis christi tamen veri quae mystica. **Hic** propterea est cognitio totalis secundum utramque rationis portionem superiorem et inferiorem quam credimus speramus et amamus spirituales subiectas et sub deo / ut aiam christi ut angelos et spiritus electorum. **Hic** est tamen cognitio supplementalis mystica et anagogica ipsius simplicissime veritatis in unitate trinitatis. **Concordantie** sunt plurime notandum illa iam commoerata ab apostolo. **Manifeste** inquit **Magnus** est pietatis sacramentum quod manifestatum est in carne. et hoc quod ad duplicem primum cognitionis modum. **Iustificatus** est in spiritu quo ad tertium. **Assumptum** est in gloria quo ad quartum. **Teneat** ergo per reglam quae quilibet est in cognoscendo et amando deum christum talis est sibi in retribuendo deo. **Ego dilectio** meo inquit sponsa. **Et** ad me conversio eius. **Glorificatio** patris et filii cum spiritu facta in beatis repletur aliquando dicitur formalis eo quod immediate fit per eam sine specie media quam sit ratio cognoscendi divinam essentiam. imo per eandem spiritum aut formam quam deus cognoscit seipsum aiam beatam cognoscit deum. **Addit** aliquid quod etiam actus beatificus characteris seu formae non nisi a divina sapientia et eius essentia dum obiective videtur. **An** et si divina essentia subtraheret se in ratione talis characteris seu formalis configurationis secundum imaginem beatissime trinitatis. creatura nullo modo posset dici beata. neque intuitively videns deum. **Imo** esset implicatio quae ad modum implicat creaturam esse et deum se subtrahere in ratione efficienti. **Notandum** est igitur per concordiam doctorum quod deus proprie dicitur forma secundum tres conditiones formae convenientes. **Forma** enim dicitur quod est in se formaliter siue sit ab alio siue non originaliter. scilicet quod dat esse formale. **tertio** quod tenet aliquid esse. **Constat** autem quod deus habet esse in se. et quod dat esse omnibus creature. et quod omnem creaturam denotat esse tanquam propria siue existit causa. **Sic** enim dicitur beatus in quolibet creatura esse aliud quo est. et aliud quod est. **Quod** intelligi aliter nequit nisi de deo quo denominatur existere creatura. **Doctores** igitur ponentes deum esse beatitudinem formalem. accipiunt formam isto modo et nullo alio. **Nec** voluit quod deus sit formalis beatitudo inherens vel constitutus sicut formae accidentales vel substantiales inhereret et constituitur. quibus illapsus formae diuine sit perfectior et intimior rei cuiuslibet quam possit esse forma siue materiae vel accidentis substantie. **Itaque** res quilibet potest dependet a causis extrinsecis

quibus ab intrinsecis suis quae sunt forma et materia quae utique nequeunt esse sine causa extrinseca efficiente / exemplante seu formante et finiente. **Porro** si doctores taliter resoluti non sunt extrinsecis articulis piscium. quod deus non possit esse forma vel formalis beatitudo creature. **Quod** utique verum est de forma inherente vel intrinsece constituta. **Sunt** qui necessario dicunt esse formam mediam vel spiritum in beatis quam notant lumine glorie iuxta determinatos ecclesie requisitas. **Dicit** alii sufficere primum de potentia dei absoluta deum et aiam sine tali lumine ad beatificandum per formalem illapsum. **Quicquid** tamen dicatur hinc et inde necessario ponendum est motus intellectus et voluntatis quod utique formosus est illuminosus et speciosus. **Et** hinc vocamus formalem beatitudinem sine quo impossibile est creaturam esse beatam. etiam de potentia dei absoluta. **Implicaret** enim sicut patet intuitu quicquid dictum fuerit de necessitate habituum distinctorum ab actibus istis. **Glorificatio** patris et filii cum spiritu fit proprie et principaliter in mente quam sola proprie est ymago et gloria beatissime trinitatis. **Essent** hic rememoranda distinctiones plures de diuersis aie potentijs et earum officijs. **maxime** quod diuinitas aia a spiritu et spiritus a mente. et quales sunt actus spiritus et mentis. **Quae** admodum insuper sola mens ponitur in summo vertice vel culmine. vel arce totius aie et potentiarum eius. quae respicit per obiecto et sine proprio solam deum memorando intelligendo et volendo pure literaliter quibus immobiliter. **Spiritus** autem et mouetur literaliter et arbitrarie et contingenter. **Dirabilis** passus est diuinitas aie et spiritus quem facit secundum apostolum primo dei uerbum et efficacem. **Sed** est superadmirabilior diuinitas spiritus et mentis quae dat intelligi paulus cum dicit de similitudine dei quod est discretor intentionum et cogitationum cordis per in quodam metro deduxim. **Arbitror** insuper quod hec mens in canticis notat aia ut ibi. **Dic** mihi quem diligit anima mea etc. **Et** in canticum marie **Magnificat** anima mea deum. **Ad** ei uenienter intelligi potest de aia sensuali. nec de parte rationali. **Ansae** igitur est mens quam manes spiritus in arce dirigit amorem suum unice in unicum deum sola ad solum. diligens ad dilectum. **Exemplo** sollequii respectu solis. vel ferri respectu magnetis aut poli. **Dicuntur** ista speciose facilliter et scholastice. **Creduntur** praeterea simpliciter fide sed rara est felicitas experiri. **Expunf** ramene aliqui hic in via fortassis etiam finaliter reprobandi. ut qui gloriatur in domino / gloriatur ut timeat.

Etiam enim quod tempore
creatur. imo et
naturalia solidida
sunt. sicut fructus
quod dicitur flagellat
nos quod timetis
tes sub fuerena
glorificantur
in voce dicitur. **Sed**
fabaoth. pleni sunt
Conformiter ad
cens. **Gloria** proprie
in panem. et sic
na quod sine appropinqu
prolati in m. **Et**
gloriosissime
magnificat animam
Quia anagogice
a uobis cancel
no. **Et** cetera
nes principales
ba sen. **Ande** dicitur
te notale seu
ad numerum. **Et**
te. **Reuerendissimi**
prosele et comit
tum. **nostrae** per
corore.

Epitheta
cum dicitur cetera
et cetera.

O **Duo** sunt
Dectio
Jacob amas me
P **Ex** greges
Dectio
Et per illius
Ractel amo te.
Rusticum si me
Rector et si sim
Problema datus
Ractel amo te.
Quas eterne spec
Femina fortem te
Luce effulget spe
Ractel amo te.
In filio te gelida
Africe hinc para
Solla nil terret
Ractel amo te.
Si met cetera

Esimo eni q' demones ipsi iuxta dictu ia
cobi credunt. Imo et aliq' mo intelligunt per
naturalia splēdida. 7 tremiscunt. s; in ma
lum suū. qz huili timore trahūt quo refu
gūt 7 odiūt flagellantē. Contrarie ad tra
tos q' timētes 7 tremētes 7 in se deficien
tes sub fuerētia maiestatis laudāt diligūt
glorificant hymnū glorie. vna 7 incessabi
li voce diceñ. **S**āctus sanct' sc̄tus dñs ds
sabaorb. pleni sunt celi 7 terra gloria tua
Conformiter ad q̄s frequētat ecclesia di
cens. Gloria p̄ri 7 filii. 7 sp̄iū sanc. Sicerat
in prin. 7 nūc 7 sp̄ 7 i se. se. Amē. Deo glo
ria q' finē apposuit ad canticū marie iuxta
ap̄ositū n̄m. Utinā deo bñplacitū 7 eidez
gloriosissime virgini m̄ri 7 filie Cum q' sp̄
magnificat anima mea dñm. Amen.

Finit anagogicū de verbo 7 hymno gl̄ie
a iohāne cancellario p̄sien. lugduni. An
no. M. cccc. xxviii. Et continet quatuor p̄tō
nes principales in q̄z q̄libet sunt decē ver
ba seu cōsiderationes. Et in x̄su q̄libz mul
te notule seu verba p̄ l̄ras alphabeti vsqz
ad numer. 124. 7 decē. Presulatu tūc agen
te Reuerēdissimo p̄re dño amadeo archi
presule 7 comite lugduñ. Primare gallia
rum. nostre p̄grinatōis beniuolissimo p̄
ceptore.

Epithalamium misti

cum theologi 7 theologie. Sub typo iacob
et Rachel.

Rachel loquitur.

Oro p̄ certuos capreaqz campi.

Oro sacratos per amoris ignes.

Per fidem sc̄am decē 7 honore.

Jacob amas me.

Jacob r̄idet.

Per greges n̄ros / ouiu per agnos.

Perqz formosum viridens salictū;

Et per illimes nitidosqz fontes

Rachel amo te.

Rusticum si me genuit dei fors;

Rector 7 si sim positus bidentū.

Hobilem claris titulis adauctam.

Rachel amo te.

Lucas eterne speculum decorum.

Feminā fortem teais omne sponsi.

Luius effulget species honora.

Rachel amo te.

Flo filius te gelidas per alpes.

Affrice firtes paragrato tutus.

Scylla nil terret nihil 7 charibdis

Rachel amo te.

Si tonet celū crepitu fragroso.

Totus 7 casum minitet orbis.

Inter hec tanta positus pericula.

Rachel amo te.

Nil ab amplexu placido reuellet.

Quicquid occurret nihil hinc timeto.

Nullius vincat sub amore / quippe.

Rachel amo te.

Ventre secundo lya sit licebit.

Et sit ancillis n̄serosa proles.

Nescio quid plus nitet 7 placet cur;

Rachel amo te

Suavis a te par requiesqz cordis.

Triste nil affers. retvas camentis;

Dulcibus proxiis / bene concinentem.

Rachel amo te.

Rector egypti sapiens pudicis.

Rascitur ioseph tibi beniaming.

Beniamin quancqz moriatis ortu.

Rachel amo te.

Osculeris me labijs pudicis.

Brachijs factis mea colla stringe.

Istud vt fiat tibi semp̄ herens.

Rachel amo te.

Spiritus sanct' tibi multus vnus.

Dona virtutū retines beata.

Diligentes te satias in euum.

Rachel amo te.

Finit.

Incipit tractatus

m̄gri iohānis gersonis cancellarij p̄sien.
sup cantica canticor. ad fr̄es ordinis car
thusiensis editus apud lugdunū Anno do
mini. M. cccc. xxix.

Hoc te sacer ordo Carthusien.

qm̄ amas me primū tuuz. et iō

primū. argumēto xpi. qz fecisti

in me misericōdiaz. Amoris qz tui

phatio. opis ē exhibitio. Tricenariū nā

qz post mortē meā indultū. p̄ri fieri placu

it. puenire me viuēte. **E**ditatus sus

mecum. siquā opis vicissitudinē. vacua

senect' mea posset afferre. Subijt mox ani

mū. petitiō v̄re deuotiōis mō facta p̄ non

nullos ex vobis. q̄si vice oim. q̄tin' super

cantica c̄ticor scriberet aliq' q̄liscūqz stu

diositas mea. **I**nclinaui p̄tin' cor meum

assentire. qz amo te. **E**tenim amcor vota

sunt filia **Q**uē post r̄ata sūmis ingenijs

dictata sup eisdē canticis qd aut q̄le posset

addere paup̄tula nulli' vel tepide deuotiōis

mee. diu satis i dubio fuit animus.

Tandē p̄silus i auxilio p̄cuz v̄fay decreui

nouū aliqd. aut saltē nouo mō scribere sub

R